

**Тодорова Н. Ю.**

Військова академія (м. Одеса)

## СЕМАНТИЧНА ТА ІДЕОГРАФІЧНА КЛАСИФІКАЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОМПОНЕНТОМ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЗБРОЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

*Статтю присвячено розробці семантичної та ідеографічної класифікації англійських фразеологічних одиниць (ФО) з компонентом на позначення зброї, що є актуальним у рамках антропоцентричної парадигми сучасного мовознавства. Пропонована розвідка характеризується поєднанням лінгвістичного й екстралінгвістичного аспектів аналізу семантики ФО. Їх семантична класифікація побудована із застосуванням компонентного аналізу, аналізу словникових дефініцій і прийомів внутрішньої інтерпретації, тобто суто лінгвістичних характеристик; ідеографічна класифікація ФО розроблена на основі ідеографічного аналізу та прийомів зовнішньої інтерпретації, тобто екстралінгвістичних ознак.*

*Семантична класифікація англійських ФО з компонентом на позначення зброї показала, що, з огляду на наявність категоріальних сем у їхній семантичній структурі, досліджувані ФО поділяються на процесуальні, предметні, адвербіальні й атрибутивні. Кожен із семантичних типів включає семантичні підтипи. Процесуальні ФО розпадаються на ФО поведінки, стану, інтерпретації, впливу, події, дії, діяльності й прояву; предметні ФО – на абстрактні й конкретні; адвербіальні – на якісні й обставинні; усі атрибутивні ФО належать до якісного підтипу. Найчисленнішим семантичним підтипом є процесуальні ФО поведінки.*

*У межах ідеографічної класифікації англійські ФО з компонентом на позначення зброї утворюють три фразеотематичні групи: «Людина», «Абстрактні відношення й поняття» та «Навколишній світ». Фразеотематична група «Людина» демонструє кількісну перевагу та складну структуру, інкорпорує три фразеотематичні підгрупи «Людина як жива істота», «Людина як розумна істота» й «Людина як суспільна істота». Найвищою продуктивністю відрізняється варіантно-синонімічна група «Міжособистісні стосунки» в складі фразеотематичної підгрупи «Людина як суспільна істота», характерною особливістю семантики якої є орієнтація ФО на позначення негативних відносин. Результати семантичної та ідеографічної систематизації ФО свідчать про високий ступінь антропоцентричності досліджуваної фразеологічної мікросистеми.*

**Ключові слова:** фразеологічна одиниця, семантика, англійська мова, зброя, семантична класифікація, ідеографічна класифікація.

**Постановка проблеми.** Проблеми семантики є настільки багатоаспектними, що всебічне вивчення значення мовних одиниць завжди перебувало в центрі лінгвістичних розвідок. У рамках антропоцентричної парадигми сучасного мовознавства, яка пожвавила інтерес до семантичних досліджень, особливої актуальності набувають праці, присвячені аналізу фразеологічного значення, адже фразеологічні одиниці (далі – ФО) є втіленням рефлексивного досвіду етносу й семантично перебувають у тісному зв'язку з усіма виявами його життя та менталітетом [13, с. 47]. Утворене в результаті метафоризації вільного словосполучення, фразеологічне значення набуває особливих характеристик, серед яких виділяють дифузність, вибірковість і пере-

вагу експресивного компонента над предметно-логічним [13, с. 47]. Специфіка і складність семантичної структури ФО породжує низку підходів щодо їх параметризації, серед яких семний аналіз і фразеологічна ідеографія належать до першорядних питань [13, с. 48].

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Семантичні характеристики ФО англійської мови активно вивчаються сучасними мовознавцями як окремо, так і в зіставленні з іншими мовами. Зокрема, Ю. В. Ковалюк досліджує семантичні особливості англійських ФО з онімним компонентом [5], Д. Є. Ігнатенко – ФО на позначення інтенсивності дії [4], О. Г. Сошко – ФО на позначення внутрішніх рис людини [10]. Т. В. Тоненчук піддає ідеографічному впорядкуванню соматичні

ФО в сучасній англійській мові [12], А. С. Шульженко – англійські ФО на позначення відчуттів людини [15], І. Є. Колеснікова – рис характеру [6], А. А. Джелілов – когнітивної діяльності людини [3], І. М. Патен – руху [9]. Незважаючи на значний доробок лінгвістів, семантика англійських ФО з компонентом на позначення зброї залишається поза увагою науковців. Зокрема, бракує розробки їх семантичної та ідеографічної класифікацій, що є значущим як для теоретичного мовознавства, оскільки висвітлює системні зв'язки в межах англійської фразеології, так і для методики викладання англійської мови як іноземної у вищих військових навчальних закладах, оскільки їх використання в навчальному процесі сприятиме розумінню курсантами складної семантики англійських ФО зокрема й і аутентичного англійського мовлення загалом.

**Постановка завдання.** Отже, мета пропонованого дослідження полягає в розробці семантичної та ідеографічної класифікацій англійських ФО з компонентом на позначення зброї. Оскільки в межах розвідки *зброя* розуміється як «узагальнююча назва знарядь, які використовуються в процесі ведення збройної боротьби з метою нанесення ушкоджень, матеріальних втрат супротивникові, його ліквідації, поразки» [11], матеріалом аналізу слугували 95 англійських ФО, у структурі яких є компонент на позначення різновидів зброї, її структурних елементів і боєприпасів, вилучених методом суцільної вибірки з лексикографічних джерел.

Методологія дослідження. Процедура пропонованого дослідження семантики англійських ФО з компонентом на позначення зброї складається з двох етапів, поєднуючи лінгвістичний та екстралінгвістичний аспекти аналізу. Результатом першого етапу стала семантична класифікація, розроблена із застосуванням *компонентного аналізу, аналізу словникових дефініцій і прийомів внутрішньої інтерпретації*, тобто ФО піддалися параметризації на основі системних парадигматичних зв'язків і суто мовних характеристик. Завдання другого етапу – розробка ідеографічної класифікації з використанням *ідеографічного аналізу та прийомів зовнішньої інтерпретації*, тобто ФО систематизувалися з урахуванням їх зв'язку з позамовною дійсністю й реаліями, які вони позначають. У процесі обробки емпіричного матеріалу залучалися загальнонаукові методи *аналіз і синтез, індукція та дедукція*. Отримані результати комплексно представлені завдяки *описовому методу*, а їх точність забезпечена елементами кількісного аналізу.

**Виклад основного матеріалу. Семантична класифікація англійських ФО з компонентом на позначення зброї.** У розробці семантичної класифікації ФО категоріальними семами, тобто найбільш узагальненими за змістом семами [7], є предметність, процесуальність, атрибутивність та адвербіальність. Відповідно, ФО поділяються на предметні (30%), процесуальні (54%), атрибутивні (4%) й адвербіальні (12%).

*Процесуальні ФО.* Серед досліджуваних ФО найпродуктивнішим семантичним типом виявилися процесуальні ФО (54%). Оскільки семантика процесуальності є ознакою дієслівних ФО [8, с. 65], для розподілу вказаного типу за семантичними підтипами ми опиралися на семантичну класифікацію дієслів Ю. Д. Апресяна [2, с. 37], з огляду на яку серед процесуальних ФО виявлено 8 семантичних підтипів: ФО поведінки (41%), стану (33%), інтерпретації (10%), впливу (6%), події (4%), дії (2%), діяльності (2%) та прояву (2%).

Найчисленніші ФО поведінки (41%) описують, «як агенс проявляє себе у суспільстві інших людей, щодо інших людей або в поточній ситуації» [2, с. 41]: *to play with dynamite* 'to invite trouble by virtue of one's risky conduct' [21, с. 412]; *to get the knife into someone* 'do something hostile or aggressive to someone' [20, с. 162]; *to go down with (all) guns firing* 'fail or be beaten, but continue to offer resistance until the end' [20, с. 124].

Продуктивністю характеризуються ФО стану (33%), які надають опис емоційному стану людини або ситуації, у якій вона перебуває: *to be up in arms* 'to be very angry' [17, с. 10]; *to sweat bullets* 'be extremely anxious or nervous' [20, с. 283]; *to have a sword of Damocles hanging over one* 'to be in imminent danger despite normal activity going on all around one' [21, с. 415].

ФО інтерпретації (10%) позначають помилку або критику: *to draw a long bow* 'to state a conclusion which while possible is unlikely on the known facts' [21, с. 410]; *to turn one's guns on someone* 'to criticize a person' [21, с. 413].

Особливістю ФО впливу (6%) є їх орієнтація на причину дії [2, с. 42]: *to put a bomb under someone* 'to induce a person to take some action' [21, с. 411].

Усі інші семантичні підтипи представлені в незначній кількості. ФО *to dodge the bullet* 'if someone has dodged a bullet, they have successfully avoided a very serious problem' [18] належить до ФО події (4%). ФО дії (2%) описують ситуації, у яких агенс навмисно змінює форму існування, положення, стан об'єкта [2, с. 40], наприклад: *to put to the sword* 'if someone is put to the sword, he or

she is killed or executed' [18]. ФО діяльності (2%) ілюструє такий приклад: *to ride shotgun* 'travel as a guard in the seat next to the driver of a vehicle' [20, с. 242]. До ФО прояву (2%) належать ФО, які позначають стан або процес, що актуально сприймається спостерігачем [2, с. 44]: *'to blow great guns* 'be very windy' [20, с. 132].

**Предметні ФО.** В основу класифікації предметних ФО з компонентом на позначення зброї (30%) за семантичними ознаками покладено класифікацію іменників С. В. Шевчука, О. О. Кабиша та І. В. Клименко, яка вважається найбільш повною [14]. Згідно з нею, предметні ФО діляться на конкретні ФО (41%), які називають предмети або явища, що пізнаються безпосередньо органами чуттів, й абстрактні ФО (59%), які номінують абстраговані, узагальнені властивості, дії, ознаки або процеси.

Як показує аналіз даних, абстрактні ФО кількісно переважають (59%). Серед них продуктивністю відрізняються ФО, що описують якості й властивості: *sword of Damocles* 'any imminent, impending, or eventual trouble, danger, or disaster' [19]; *a powder keg* 'a situation that could suddenly become extremely dangerous' [17, с. 307]. Значна кількість абстрактних ФО номінує дії та процеси: *passage of (or at) arms* 'a fight or dispute' [20, с. 214]; *a shotgun wedding/marriage* 'a marriage that is arranged very quickly because the woman is going to have a baby' [17, с. 349]. І лише одна ФО використовується на позначення наукового поняття: *arrow of time (or time's arrow)* 'the direction of travel from past to future in time considered as a physical dimension' [20, с. 9].

Основна кількість конкретних ФО (41%) називає істоту, а саме людину: *an old battle-ax* 'a hostile woman' [21, с. 410]; *a big gun* 'an important and influential person' [20, с. 24]. Інші ФО називають неістоти, різні предмети неорганічного світу: *smoking gun* 'a piece of incontrovertible evidence' [20, с. 268]; *magic bullet* 'a drug, treatment or medical therapy that provides an immediate cure to an ailment, disease, or condition without negative side or consequences' [19].

**Адвербіальні ФО.** З огляду на класифікацію прислівників за значенням [14], серед адвербіальних ФО (12%) виявлено якісні ФО, які кількісно домінують (73%), й обставинні ФО, які є нечисленними (27%).

Якісні ФО (73%) надають якісну характеристику дії, наприклад, позначають швидкість або інтенсивність: *before you can say knife* 'if something happens before you can say knife, it happens very

quickly' [18]; *with (your) guns blazing* 'if you do something, especially argue, with guns blazing, you do it with a lot of force and energy' [17, с. 168].

Обставинні ФО (27%) описують обставини дії: *out of (gun) shot* 'поза досяжністю артилерійського вогню' [1, с. 739]; *at knife point* 'in a position of having a knife pointed at one, as in an armed robbery' [19].

**Атрибутивні ФО.** Оскільки під категорійним значенням атрибутивності розуміється здатність ФО виражати статичну ознаку предметів [8, с. 69], для семантичної класифікації атрибутивних ФО (4%) застосовуємо класифікацію прикметників за значенням [14], згідно з якою всі атрибутивні ФО з компонентом на позначення зброї належать до якісного розряду (100%), описуючи ознаки і риси характеру людини: *quick on the trigger* 'імпульсивний, що швидко реагує' [1, с. 805]; *trigger happy* 'having a tendency to do something or engage in or begin some activity with even the smallest level of enticement or provocation' [19].

**Ідеографічна класифікація англійських ФО з компонентом на позначення зброї.** В основу ідеографічної класифікації ФО з компонентом на позначення зброї покладено доопрацьовану систематизацію ФО, розроблену В. Д. і Д. В. Ужченками [8, с. 88; 13, с. 43–44], згідно з якою ФО утворюють три фразеотематичні групи «Людина», «Абстрактні відношення й поняття» та «Природа». Назву останньої фразеотематичної групи ми вважаємо доцільним замінити на «Навколишній світ», оскільки, на нашу думку, назва «Природа» виключає включення в цю групу ФО на позначення штучно утворених людиною об'єктів навколишнього середовища. Отже, досліджуваний матеріал розпадається на три фразеотематичні групи: «Людина» (71%), «Абстрактні відношення й поняття» (24%) і «Навколишній світ» (5%).

**Фразеотематична група «Людина».** Як показують кількісні дані, фразеотематична група «Людина» кількісно значно домінує (71%). До її складу входять три фразеотематичні підгрупи «Людина як жива істота» (3%), «Людина як розумна істота» (39%) і «Людина як суспільна істота» (58%), остання з яких є найпродуктивнішою.

Фразеотематична підгрупа «Людина як суспільна істота» (58%) обіймає фразеосемантичне поле «Стосунки між людьми», у межах якого сформовано варіантно-синонімічні групи «Міжособистісні стосунки» (82%), «Соціальні стосунки» (13%) і «Професійні стосунки» (5%).

Варіантно-синонімічна група «Міжособистісні стосунки» відрізняється кількісною представле-

ністю й семантичним різноманіттям. Характерною особливістю ФО, які її формують, є орієнтація на позначення негативних відносин, наприклад, сварки: *to break a lance against or with one* 'ламати списи, сперечатися' [1, с. 156]; погроз: *to hold/put a gun to sb's head* 'to use threats to force someone to do what you want' [17, с. 167]; негативного впливу: *to spike sb's guns* 'to spoil someone's plans' [21, с. 412]; критики: *to give someone a rocket* 'to severely reprimand a person' [21, с. 413]; тиску: *under the gun* 'under great pressure' [20, с. 132]; ворожості: *to look daggers at someone* 'to look at a person in a way which indicates great animosity' [21, с. 41]; розбіжності в думках: *to be up in arms against something* 'to express violent opposition to a proposal' [21, с. 410]. ФО, які описують позитивні міжособистісні стосунки, представлені у меншій кількості: *to bury the hatchet* 'to abandon hostilities' [21, с. 413]; *to go down a bomb* 'be very well received' [20, с. 32]; *to take up the cudgels for someone* 'to defend a person' [21, с. 411].

Варіантно-синонімічна група «Соціальні стосунки» є нечисленною. ФО в її складі характеризують людину з огляду на її становище в суспільстві та є позитивно забарвленими: *top gun* 'a (or the) most important person' [20, с. 132]; *to go like a bomb* 'be very successful' [20, с. 32].

У межах варіантно-синонімічної групи «Професійні стосунки» виявилось лише дві ФО, які описують відносини між людьми з огляду на їхню професійну діяльність, наприклад: *cannon fodder* 'if you describe soldiers as cannon fodder, you mean that they are not considered important by their officers and are sent into war without their leaders worrying if they die' [16].

Друга за кількісними показниками фразеотематична підгрупа «Людина як розумна істота» (39%) утворюється вдома фразеосемантичними полями: «Характер, поведінка» (81%) та «Емоції, почуття, стан» (19%).

ФО на позначення характеру описують як позитивні, так і негативні риси, наприклад: *(as) straight as an arrow* 'very truthful, reliable, and morally upright' [19]; *son of a gun* 'a mean or unpleasant man' [19]. ФО на позначення поведінки надають опис реакції людини на певні подразники або ситуації: *to fall on (one's) sword* 'to accept the responsibility or blame for a problem or mistake' [19]; *a scattergun approach* 'an effort going here, there and everywhere, instead of being properly targeted' [21, с. 412].

До фразеосемантичного поля «Емоції, почуття, стан» увійшла незначна кількість ФО, що вербалізують негативні емотивні стани: *to shoot one's bolt*

'to lose one's temper' [21, с. 410]; *to be shell-shocked* 'to be stunned by unexpected bad news' [21, с. 414].

Фразеотематична підгрупа «Людина як жива істота» (3%) включає лише дві одиниці, які належать до фразеосемантичного поля «Рух», наприклад: *to give her the gun* 'гнати щодуху (автомашину)' [1, с. 398].

Фразеотематична група «Абстрактні відношення й поняття». Фразеотематична група «Абстрактні відношення й поняття» (24%) характеризується семантичною різноманітністю. Більшість ФО в її складі належать до фразеосемантичного поля «Якість» (74%), характеризуючи різні сукупності властивостей, наприклад, швидкість: *faster than a speeding bullet* 'extremely fast' [19]; інтенсивність: *with both barrels blazing* 'with great intensity' [21, с. 410]; протилежність: *different sides of the same shield* 'two different, contrary, or opposite perspectives about or aspects of something' [19]. Інші фразеосемантичні поля в складі цієї групи не є продуктивними, наприклад, «Можливість» (4 %): *a chink in someone's armor* 'an opportunity to do something which otherwise could not be done' [21, с. 410]; «Простір» (9%): *within gun shot* 'у межах досяжності артилерійського вогню' [1, с. 1017]; «Причина» (9 %): *another arrow in one's quiver* 'an additional reason' [21, с. 410]; «Час» (4 %): *arrow of time (or time's arrow)* 'the direction of travel from past to future in time considered as a physical dimension' [20, с. 9].

Фразеотематична група «Навколишній світ». У межах украї нечисленною фразеотематичною групи «Навколишній світ» (5%) виявлено одну ФО на позначення натурфакту, а саме природного явища: *to blow great guns* 'be very windy' [20, с. 132], і чотири ФО, які описують артефакти, тобто будь-які штучно утворені об'єкти: *a gun with no bullets* 'something incomplete and therefore useless for the desire purpose' [21, с. 411]; *smoking pistol* 'a piece of incontrovertible evidence' [20, с. 268].

**Висновки і пропозиції.** Результатом поєднання лінгвістичного й екстралінгвістичного аспектів аналізу семантики англійських ФО з компонентом на позначення зброї стали їх семантична та ідеографічна класифікації. Згідно із семантичною параметризацією, ФО поділяються на чотири семантичні типи, кожен із яких розпадається на семантичні підтипи: процесуальні (поведінки, стану, інтерпретації, впливу, події, дії, діяльності та прояву), предметні (абстрактні й конкретні), адвербіальні (якісні й обставинні) й атрибутивні (якісні). Найчисленнішим семантичним підтипом є процесуальні ФО поведінки. У межах ідеографічної

класифікації ФО утворюють три фразеотематичні групи: «Людина», «Абстрактні відношення й поняття» та «Навколишній світ», перша з яких демонструє складну структуру й кількісну перевагу. Найвищою продуктивністю відрізняється варіантно-синонімічна група «Міжособистісні стосунки» в складі фразеотематичної підгрупи

«Людина як суспільна істота», з огляду на що можна зробити висновок про високий ступінь антропоцентричності досліджуваної фразеологічної мікросистеми. Результати аналізу закладають перспективи подальшого вивчення англійських ФО з компонентом на позначення зброї, зокрема їх мотивації та образності.

#### Список літератури:

1. Англо-український фразеологічний словник / уклад. Л. Т. Баранцев. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2005. 1056 с.
2. Апресян Ю. Д. Исследования по семантике и лексикографии. Москва : Языки славянских культур, 2009. Т. 1. 568 с.
3. Джелілов А. А. Когнітивна діяльність людини в кримськотатарській, англійській та українській фразеології : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15. Донецьк, 2011. 23 с.
4. Ігнатенко Д. Є. Фразеологічні одиниці на позначення інтенсивності дії та стану в англійській, німецькій, російській та українській мовах : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17. Вінниця, 2018. 257 с.
5. Ковалюк Ю. В. Семантика та функції фразеологізмів з онімним компонентом у національних варіантах англійської мови : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Чернівці, 2011. 286 с.
6. Колеснікова І. Є. Фразеологічна мікросистема «Риси характеру людини» в українській та англійській мовах (ідеографічний аспект) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17. Сімферополь, 2010. 23 с.
7. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник. Київ : Академія, 2010. 464 с. URL: [http://litmisto.org.ua/?page\\_id=14989](http://litmisto.org.ua/?page_id=14989) (дата звернення: 12.01.2021).
8. Краснобаєва-Чорна Ж. Фраземіка та фраземографія в сучасній лінгвопарадигмі : підручник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів / за ред. А. П. Загнітка. Вінниця, 2018. 200 с.
9. Патен І. М. Фраземи зі значенням руху: семантико-ідеографічний та лінгвокультурологічний підхід (на матеріалі української, російської, польської та англійської мов) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15. Одеса, 2014. 20 с.
10. Сошко О. Г. Фразеологічна репрезентація внутрішніх рис людини: особливості внутрішньої форми і семантики (на матеріалі української, німецької та англійської мов) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15. Київ, 2014. 19 с.
11. Тоїчкін Д. В. ЗБРОЯ. Енциклопедія історії України / ред. В. А. Смолій та ін. ; НАН України. Інститут історії України. Київ : Наукова думка, 2005. Т. 3 : Е-Й. 672 с. URL: <http://www.history.org.ua/?termin=Zbroya> (дата звернення: 29.01.2021).
12. Тоненчук Т. В. Структурно-семантичний, ідеографічний та функційний аспекти соматичних фразеологізмів у сучасній англійській мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Чернівці, 2016. 284 с.
13. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови : посібник для студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів. Луганськ : Альма-матер, 2005. 400 с.
14. Шевчук С. В., Кабиш О. О., Клименко І. В. Сучасна українська літературна мова : навчальний посібник. Київ : Алерта, 2011. 544 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/73-suchasna-ukrainska-literaturna-mova-shevchuk-sv.html> (дата звернення: 29.01.2021).
15. Шульженко А. С. Фразеологізми на позначення відчуттів людини в українській, англійській та французькій мовах: структурний та семантичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17. Вінниця, 2020. 215 с.
16. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru> (дата звернення: 28.12.2020).
17. Cambridge International Dictionary of Idioms / ed. by E. Walter. Cambridge : Cambridge University Press, 2002. 587 p.
18. Dictionary of English Idioms & Phrases. UsingEnglish.com: website. URL: <https://www.usingenglish.com/reference/idioms/cat/32.html> (дата звернення: 14.12.2020).
19. Farlex Dictionary of Idioms. Farex, 2015. URL: <https://idioms.thefreedictionary.com> (дата звернення: 17.01.2021).
20. Oxford dictionary of Idioms / edited by J. Siefring. NY : Oxford University Press Inc., 2004. 340 p.
21. Renton N. E. Metaphorically Speaking: A Dictionary of 3.800 Picturesque Idiomatic Expressions. NY : A Time Warner Company, 1992. 528 p.

**Todorova N. Yu. SEMANTIC AND IDIOGRAPHIC CLASSIFICATIONS OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH COMPONENT DENOTING WEAPON IN ENGLISH**

*The article focuses on the development of the semantic and ideographic classifications of the English phraseological units (PhU) with a component denoting weapon, what is relevant in terms of the anthropocentric paradigm of the modern linguistics. This thesis is characterized by a combination of linguistic and extralinguistic aspects of the analysis of the semantics of the studied units. Their semantic classification is built with the use of componential analysis, analysis of vocabulary definitions and method of internal interpretation, based on purely linguistic characteristics. Their ideographic classification applies ideographic analysis and method of external interpretation, based on extralinguistic features.*

*According to the semantic classification, the studied units are divided into procedural, objective, adverbial and attributive. Each of the semantic types includes semantic subtypes. Procedural PhUs fall into PhUs of behavior, state, interpretation, influence, event, action, activity and manifestation; objective PhUs are grouped into abstract and concrete; adverbial PhUs can be qualitative and circumstantial; all attributive PhUs belong to the qualitative subtype. The most numerous semantic subtype is procedural PhUs of behavior.*

*Within the ideographic classification, the PhUs form three phraseothematic groups: "Human", "Abstract relations and concepts" and "Outside world". The phraseothematic group "Human" manifests a quantitative advantage and a complex structure, incorporating three phraseothematic subgroups "Human as a living being", "Human as an intelligent being" and "Human as a social being". The highest productivity is demonstrated by the synonymic group "Interpersonal relationships" belonging to the phraseothematic subgroup "Human as a social being". The characteristic feature of the semantics of the PhUs of this group is their tendency to describe negative relationships. The results of the analysis of the semantics of the English PhUs with a component denoting weapon prove a high degree of anthropocentrism of the studied phraseological microsystem.*

**Key words:** *phraseological unit, semantics, English, weapon, semantic classification, ideographic classification.*